

ALTERNATIVET
LANGELAND

POLITISK PROGRAM KV 17

VI ARBEJDER FOR

- STØRRE INDFLYDELSE TIL BORGERNE
- KONTANTHJÆLP UDEN MODKRAV
- BÆREDYGTIGE IVÆRKSÆTTERE
- EN GRØN OG REN Ø
- GRATIS LOKALBUSSE
- GODE NATUROPLEVELSER TIL ALLE
- SUND MAD I INSTITUTIONERNE
- OPTIMAL NET- OG MOBILDÆKNING

Oktober 2017 - 5. udgave web

INDHOLDSFORTEGNELSE

ALTERNATIVETS LANGELANDSMANIFEST	1
- om at åbne øjnene for alt det gode på Langeland	
1 BORGERINDDRAGELSE	3
- om et åbent samfund med mest mulig indflydelse til borgerne	
2 BESKÆFTIGELSE OG SOCIALPOLITIK	4
- om at slippe de ledige fri: Kontanthjælp uden modkrav	
3 IVÆRKSÆTTERI	5
- om et levende erhvervsliv med mange grønne virksomheder	
4 NATURTURISME	5
- om et øhav i verdensklasse og en geopark	
5 GRØN Ø - KLIMA OG ENERGI	8
- om at dække hele øens energiforbrug med vedvarende energi	
6 GRØN Ø - NATUR OG MILJØ	9
- om en rigere, renere og mere mangfoldig natur	
7 TRANSPORT.....	10
- om bæredygtig og gratis kollektiv transport	
8 SKOLEPOLITIK	11
- om en skole med plads til forskellighed	
9 UNGDOMSPOLITIK	12
- om at fremme demokratiet blandt unge	
10 BOSÆTNING	13
- om Landsbyklyngen, iværksætermiljøer og net- og mobildækning	
11 SUNDHED	14
- om sundhed til alle	
BILAG til beskæftigelsespolitik.....	15
KONTAKTINFORMATIONER	18
- om formand og kandidater	

Kaffeplet ved Øhavsstien på Nordlangeland.

ALTERNATIVETS LANGELANDSMANIFEST

- om at åbne øjnene for alt det, der er godt på Langeland

Alternativet Langeland vil udvikle Langeland og Strynø gennem de rige menneskelige og natur-skabte ressourcer, øerne har: Natur, jordbrug, håndværk, kreativitet, frivillighed og fællesskaber. Vi vil åbne vores egne og andres øjne for alt det, der er godt her på Langeland.

Alternativet Langeland vægter saglighed, nysgerrighed, samarbejde og åbenhed højt. Humor kan vi slet ikke leve uden.

Alternativet Langeland vurderer alle initiativer på tre parametre:

Er det bæredygtigt – socialt, økonomisk og miljømæssigt?

Mere konkret lover Alternativet Langeland, at arbejde for:

- at åbne kommunen - alle borgere skal have mulighed for at deltage i den demokratiske debat, inddrages i politikernes beslutninger og i det hele taget have mest mulig indflydelse på eget liv
- at skabe et bæredygtigt arbejdsmarked - alle borgere skal have mulighed for at lave noget meningsfuldt og bruge deres kompetencer optimalt
- at udvikle en grøn iværksætterkultur – give flere kvikke hoveder og kloge hænder en mulighed for at starte for sig selv med bæredygtighed og fællesskab i højsædet,
- at styrke naturturisme og give også de fastboende bedre adgang til naturen – for gode oplevelser til alle
- at værne om naturen - den er vores allervigtigste ressource
- at profilere og udvikle øernes grønne energiprofil - for en renere ø
- at arbejde innovativt med infrastruktur og teknologiudvikling - bedre kollektiv trafik og internet- og mobildækning
- at styrke samarbejdet mellem frivillige og kommunen. Øboer tager gerne ansvar, men har også brug for en hjælpende hånd

C.Friager-17

Knopsvane med ællinger. FOTO: CARSTEN FRIAGER

LANGELANDSMANIFESTET AF 1972

I 1972 forfattede Ebbe Kløvedal Reich og Henning Kløvedal Prins et Langelandsmanifest på Prydsgården i Svalebølle.

På baggrund af kollektivbevægelsen, som jo markerede sig mange steder på Langeland i 1970'erne og 80'erne, rejste de en række krav, som alle danskere havde ret til at få opfyldt, bl.a.:

- Rene, naturlige omgivelser
- Tætte, menneskelige fællesskaber
- Rådighed over egen arbejdskraft

Det er stadig gode og rimelige krav, som Alternativet Langeland har gjort til sine. Selv om Langelandsmanifestet anno 1972 på andre punkter ligger fjernt fra Alternativets politik, gør vi 45 år senere disse bemærkninger i forordet til vores:

"... Nogle vil måske opfatte det som naivt. Lad dem blot det. Denne naivitet, parret med begejstring og humor, vil sagtens vise sig at være den eneste farbare vej".

---

1 | BORGERINDDRAGELSE, BORGERBUDGETTER OG GENNEMSIGTIGHED

VISION: Et åbent samfund med mere demokrati

Alternativet Langeland vil skabe en ny politisk kultur og et langt mere demokratisk og åbent samfund. Vi vil åbne kommunen og give alle borgere mulighed for at deltage i den demokratiske debat, inddrage dem i politikernes beslutninger og i det hele taget give alle mest mulig indflydelse på eget liv.

MÆRKESAG: Borgerbudgetter

Alternativet ønsker, at Langeland Kommune laver et forsøg med borgerbudgettering i 2019, hvor politikerne afsætter 500.000 kr., som borgerne får mulighed for at bruge på projekter, de brænder for. Borgerbudgetter er gennemført i andre kommuner, bl.a. Faaborg-Midtfyn, Odense og Varde.

Eksempler på områder, hvor man kan indføre borgerbudgetter: Aktiviteter, som giver sjovere hverdage på plejehjemmene, landsbyhjælperkorps, nyt liv i landsbyerne, børneaktiviteter osv. Projekterne skal udvikles efter konkrete, langlandske behov.

MÆRKESAG: Borgerindflydelse

Systemet ved ikke altid bedst. Alternativet Langeland ønsker at give borgerne og de kommunalt ansatte større indflydelse på de tilbud og den hjælp, kommunen yder. Vi tror på menneskers ressourcer, frihed og evner til at tage ansvar for eget liv. Derfor vil vi gennemgå alle de offentlige områder et for et og se på, hvordan vi kan gøre de offentlige tilbud bedre ved at inddrage borgerne og de ansatte i at finde og udvikle de bedste løsninger inden for budgettet.

Eksempel på borgerindflydelse: Større fokus på ældrepolitikken, hvor der fokuseres på flere aktive ældre, fællesskaber, samspising øget brug af frivillige, et sammenhængende patientforløb osv.

MÆRKESAG: Gennemsigtighed og demokrati

Alternativet ser åbenhed som en forudsætning for et godt, meningsfyldt og velfungerende demokrati, hvor borgerne kan have tillid til det politiske system og magthaverne. Det skal være lettere for borgere og medier at kigge magten over skuldrene. Vi ønsker en mere åben offentlig sektor, en mere gennemsigtig forvaltning og et mere transparent politisk system.

Alternativet ønsker at fremme en ny politisk kultur, der er langt mere gennemsigtig, ærlig og lyttende end den nuværende. En kultur, som det er nemmere for alle at deltage i, uanset om man er medlem af et parti eller ej. Borgerne skal præsenteres for de politiske overvejelser og mellemregninger og ikke blot resultaterne.

Eksempler på gennemsigtighed og demokrati: styrke åbenheden om økonomiske interesser, som præger de politiske beslutningsprocesser, mulighed for borgerdrevne forslag, involvering af de borgere, som beslutningerne får indflydelse på. Vi vil foreslå, at borgerne får adgang til møderne i kommunalbestyrelsens stående udvalg, også økonomiudvalget.

---

2 | BESKÆFTIGELSES- OG SOCIALPOLITIK

VISION: Slip de ledige fri

Alternativet Langeland vil arbejde for, at alle borgere på Langeland får mulighed for at deltage i meningsfulde arbejdsfællesskaber. Vi ønsker beskæftigelsessystemet reformeret, så systemet skaber de bedst mulige rammer for, at alle kan indfri deres potentialer.

I Danmark bruger vi mere end 4 milliarder på en aktiv beskæftigelsesindsats for ikke-arbejdsmarkedssparate ledige – med en meget beskeden effekt! Alt for mange menneskelige og økonomiske ressourcer spildes på fastlåste regler, kontrol og meningsløs aktivering.

Den lediges mulighed for at tænke kreativt og i muligheder begrænses stærkt af snævre regler, refusions sanktioner m.v. og det medfører håbløshed, opgiveness og passivering af den ledige.

Langt de fleste vil gerne bidrage til samfundet og være en del af fællesskabet. At nogle få eventuelt ikke ønsker sig et job skal ikke fastlåse alle andre i et milliarddyrt kontrolsystem, der ikke virker!

Der er brug for nytænkning, og her er Langeland et overskueligt og afgrænset område til at afprøve nye veje. Lad os i et eksperiment (finansieret via puljemidler og ved at bruge de nuværende ressourcer på en bedre måde) vende det hele på hovedet!

MÆRKESAG: Kontanthjælp uden modkrav

Vi vil arbejde for, at Langeland bliver eksperimentalzone for kontanthjælp uden modkrav, inspireret af bl.a. Kalundborg Kommunes Empowerment-projekt. Målgruppen er alle kontanthjælpsmodtagere i Langeland Kommune.

I praksis betyder det, at de ressourcer, der før har været brugt på nytteløs aktivering, kontrol og sanktioner, nu skal bruges på det, der giver mening for den ledige:

Eksempler:

- Der skal være en bred vifte af kurser, efteruddannelse og praktikforløb, dog med den væsentlige forskel, at det er tilladt at sige "nej, tak". Udgangspunktet skal være borgerens egen plan og eget mål eller afklaring af, hvilke barrierer, borgeren selv vurderer står i vejen for beskæftigelse.
- Der skal tænkes i nye former for arbejde, uddannelse og fællesskaber. Man kan forestille sig arbejde, der i høj grad er brug for, og som bidrager til fællesskabet, men som ikke bliver udført i dag, da det umiddelbart ikke har markedsværdi. Det vil være en glimrende mulighed for at lade mennesker komme til orde, vise deres unikke værdi og vise, hvad de særligt kan bidrage med. Vi investerer i mennesker!
- Det skal være muligt at være i praktik på en arbejdsplads i op til 1 år. Der skal ikke søges stillinger i denne periode, men det skal selvfølgelig være tilladt. Den ledige indgår i virksomheden på lige vilkår med evt. ordinært ansatte. Kontanthjælpen kan evt. omkonteres til mindstelønnen, som vil svare til en ansættelse på 20-30 timer ugentlig. Det vil styrke værdighed, inklusion, selvværd, fornemmelsen af at være i et reelt job og dermed øge muligheden for at komme i ordinært arbejde. Samme model har tidligere været en mulighed indenfor Arbejdsløshedsloven (jobtræning).
- Vi vil også afprøve "Dag til Dag Jobber"-modellen på Langeland. 14 kommuner i Danmark, bl.a. Sønderborg, eksperimenterer i øjeblikket med, at et vist antal kontanthjælpsmodtagere må tage arbejde 8-15 timer ugentlig og beholde 70 procent af lønnen ud over den sædvanlige kontanthjælp. Motivationen er, at det er et ordinært arbejde, man selv vælger, at der er et økonomisk incitament og en langt større chance for fast tilknytning til arbejdsmarkedet, når man først har fået foden indenfor på almindelige vilkår.

Se bilag side 15-17

---

3 | IVÆRSÆTTERI

VISION: Et levende erhvervsliv med grønne virksomheder

Alternativet Langeland vil stimulere et levende erhvervsliv, der er præget af mange grønne virksomheder og samarbejdet mellem dem. Vi vil skabe en bæredygtig erhvervsudvikling med idérige virksomheder, som omsætter øens ressourcer til beskæftigelse, og det skal ske igennem samarbejde, sociale fællesskaber og ved at dele ressourcer.

Iværksætterkulturen skal være del af en bosætningsstrategi. Vi ønsker at gøre det attraktivt at flytte til Langeland, hvis man gerne vil starte sin egen virksomhed, fordi vi har et godt netværk og gode supportmuligheder.

MÆRKESAG: Iværksætterhus på Langeland

Alternativet støtter etableringen af et centralt placeret iværksætterhus på Langeland, som eventuelt kan vokse med satellitter andre steder på øen. Vi forestiller os et opfinderhus, udviklingsværksted og arbejdsfællesskab, som skal understøtte iværksætermiljøet på Langeland. Projektet bør udvikles som et fjerde-sektor-projekt i et samarbejde mellem kommune, private firmaer og frivillige.

Huset skal danne den fysiske ramme for samarbejde, sociale fællesskaber og fælles udnyttelse af ressourcer. Her skal alle små erhvervsdrivende og iværksættere føle sig velkomne og kunne mødes, inspirere hinanden gensidigt og bruge hinandens kompetencer på tværs.

Iværksætterhuset skal være et sted, hvor folk har deres daglige gang, og hvor der altid er hjælp at hente. Her skal være et supportcenter, hvor man kan søge information, få hjælp til ideudvikling, regnskab, kommunikation og markedsføring. Huset skal bemannes med en daglig leder, som kan hjælpe med vejledning og gode råd eller hente anden relevant rådgivning ind. Huset kan også indeholde kontorfællesskaber.

Desuden vil vi bakke op om eksisterende og nye arbejdsfællesskaber rundt på øen, ex. AndelsTanken og NOWhuset. Vi vil endvidere styrke de eksisterende netværk fx Business Network Langeland, Turist- og Erhvervsforeningen Langeland, Rotary og AndelsTanken og arbejde for et tættere samarbejde mellem disse.

---

4 | NATURTURISME

VISION: Øhavet som en destination i verdensklasse - og en geopark

Naturen er Langelands største aktiv for bosætning og nye arbejdspladser. Alternativet Langeland ønsker, at Langeland Kommune forsætter samarbejdet med Naturturisme I/S, Turist- og Erhvervsforeningen Langeland, andre professionelle og frivillige aktører – nuværende og kommende – om at udnytte potentialet, så Langeland, Strynø, Siø og resten af Det Sydfynske Øhav bliver en verdensklassedestination for friluftsliv og aktiv turisme, især inden for vandturisme og vandre/cykelturisme. Langeland skal indgå som en del af en kommende geopark (se side 7).

Dermed kan vi tiltrække flere turister og øge bosætning og beskæftigelse, og samtidig får lokalbefolkningen en sundere, gladere fritid. Vi vil forene naturpleje (og etablering af nye naturområder), forretning og jobskabelse - flere sunde aktiviteter, mere livskvalitet, mere bæredygtighed.

I udviklingen/implementeringen af nye oplevelser og faciliteter vil Alternativet Langeland tilstræbe, at evt. konflikter mellem benyttelse og beskyttelse afgøres til naturens fordel.

MÆRKESAG: Videns- og besøgscenter på Siø

På Siø foreslår vi, at Langeland Kommune/Naturturisme I/S med støtte fra fonde og private investorer etablerer et videns- og besøgscenter for hele Det Sydfynske Øhav.

Viber og hættemåger. FOTO: CARSTEN FRIAGER

På centret udvikles bæredygtige oplevelser og faciliteter for naturturisme og friluftsliv til lands og vands i og omkring Det Sydfynske Øhav. Her forskes i fremtidens friluftsliv/turisme, der uddannes formidlere/vejledere/guides, og innovative iværksættere inden for aktiv turisme – fra ind- og udland – kan hente viden, inspiration og støtte her.

Siø, som ligger mellem Langeland og Tåsinge, er en oplagt placering til centret, der også skal fungere som besøgs- og formidlingscenter for hele Øhavet og være en velkomstportal til gæster, som kommer sejlene, kørende eller vandrede (Øhavsstien krydser Siø) fra alle verdenshjørner. Siø er til salg (august 2017), og den er rig på natur. Videns- og besøgscenter kan indrettes i selve Siøgaard, mens resten af øen med et netværk af stier, gangbroer og udsigtstårne vil være perfekt til formidling af øhavets natur en miniature.

ØVRIGE MÆRKESAGER:

Naturturisme I/S har udpeget en række fælles indsatsområder for de fire kommuner omkring Det Sydfynske Øhav. Alternativet Langeland vil arbejde for, at Langeland Kommune, Turist- og Erhvervsforeningen, frivillige og private aktører i fællesskab tilstræber, at de kommer Langeland og Strynø mest muligt til gode, for eksempel disse:

MÆRKESAG: Lystfiskeri

Langeland har potentialet til at blive kraftcenter for lystfiskeri. Kommunen bør intensivere arbejdet med at skabe gode ynglepladser for havørreder, og private iværksættere kan støttes i at etablere udlån af grej, overnatningsfaciliteter, instruktion, så også børn kan være med. Naturturisme, Havørred Fyn og Langeland Kommune bør undersøge muligheden for at skabe et Øhavets kraftcenter for lystfiskere med tilbud om information, kurser, udlejning/salg af grej mv, på Rudkøbing Havn.

MÆRKESAG: Dykning, snorkling, undervandsjagt

Langelands østkyst er i forvejen populær blandt undervandsjægere, også til afholdelse af mesterskaber, og med bedre faciliteter, udlejning af grej og overnatningsmuligheder kan endnu flere jægere og events tiltrækkes. Naturturisme overvejer, om en snorkelbane ved Langelands østkyst er en god ide?

MÆRKESAG: Vandring og cykling

Øhavsstien certificeres (blåstemplet) (Naturturisme er i gang) og føres videre til Bagenkop (Langeland Kommune er i gang). Private aktører støttes i at lave pakketure, bagage-transportordninger, gode overnatningssteder, hvilesteder og snackmuligheder undervejs. (Turist- og Erhvervsforeningen er i gang)

Langeland Kommune bør intensivere arbejdet med sikre cykelstier/ridestier/aktivitetsstier på hele øen.

MÆRKESAG: Havkajak, surfing, sup (stand up paddling)

Det private initiativ Shores i Bagenkop støttes i at udvikle hotspots langs kysterne fra syd til nord med faciliteter til havkajak, vind- og kitesurfing, sup, svømning og anden vandsport. Der etableres flere shelters, også til havs og i trætoppe (af Naturturisme, frivillige og private).

MÆRKESAG: Lystsejls

Faciliteterne i havnene udbygges med bl.a. hybrid/elbiler/elcykler, gratis offentlig transport, guidede ture og bedre formidling af Langelands lyksaligheder. Aktører: De private/offentlige havne, Langelands Elforsyning og fonde.

MÆRKESAG: Lokale fødevarer (gastronomisk turisme)

Langeland har tradition for at avle frugt, grønsager og bær af høj kvalitet. Det langelandske fødevarenetværk, organiseret af Turist- og Erhvervsforeningen, styrkes og udbygges, så lokalbefolkning og turister guides rundt til producenter og spisesteder, som prioriterer lokale råvarer.

Ristinge Strand.

Hvad er en geopark?

Fra Naturturisme I/S' strategi:

”Det Sydfynske Øhav skal kvalitetsstemples som UNESCO certificeret Geo-Park.

Intet sted i Danmark udfolder historien om istiden sig bedre end i Det Sydfynske Øhav. Øhavet er verdens største oversvømmede istidslandskab med bopladser og skove under vandet. Isen skabte bakkerne, kystforlandet og øhavet.

Med dette helt unikke udgangspunkt skal Naturturisme I/S søge Det Sydfynske Øhav certificeret som UNESCO GeoPark. Dermed bygges der naturligt videre på arbejdet med at kvalitetsudvikle hele Det Sydfynske Øhav til at blive en verdensklassedestination for friluftsliv og aktiv turisme med en sammenhængende fortælling og sammenhængskraft til den storslåede natur og kulturhistorie. Med en geopark sættes fokus på områdets geologiske, naturmæssige og kulturelle kvalitet og særegenhed. Beskyttelse, formidling, uddannelse og bæredygtighed er grundlæggende elementer, som Naturturisme I/S med en certificering for øje vil tænke sammen og arbejde med i en helhedsorienteret udvikling.

En sådan UNESCO certificering vil kombinere formidlingen af den unikke natur- og kulturarv i form af istidslandskabet med udviklingen af et unikt område for udøvelse af friluftsliv, aktiv turisme og SIT (Special Interest Tourism). At søge og opnå en certificering som UNESCO GeoPark vil føje endnu et kvalitetsstempel til Det Sydfynske Øhav, styrke brandet ”Det Sydfynske Øhav” med en helt op-lagt markedsføringsværdi, der vil kunne tiltrække flere turister med afsmittende effekt på bo-sætningspotentialet.

Med en geopark sættes fokus på områdets geologiske, naturmæssige og kulturelle kvalitet og særegenhed. Beskyttelse, formidling, uddannelse og bæredygtighed er grundlæggende elementer, som Naturturisme I/S med en certificering for øje vil tænke sammen og arbejde med i en helhedsorienteret udvikling.”

Hvad er Naturturisme I/S?

Naturturisme I/S er et fælles interessentskab, som drives af de fire kommuner omkring Øhavet. Naturturismes vision er, at Det Sydfynske Øhav bliver en verdensklassedestination for friluftsliv og aktiv turisme med bæredygtige høj kvalitetstilbud, oplevelser og faciliteter til lokalbefolkningen og aktive turister. Hele Det Sydfynske Øhav søges kvalitetsstemplet som UNESCO-certificeret GeoPark (læs mere om geopark-projektet herover).

5 | GRØN Ø - klima og energi

VISION: Hele øens energiforbrug dækkes af vedvarende energi

Alternativet Langeland har en mere ambitiøs målsætning end den danske regering. Vi fremrykker klimamålene med 10 år:

- I 2030 skal 100 procent af energiforbruget i Langeland Kommunes bygninger og virksomheder dækkes af vedvarende energi.
- I 2040 skal 100 procent af energiforbruget i private bygninger og virksomheder på Langeland og Strynø dækkes af vedvarende energi.

MÆRKESAGER:

Alternativet vil støtte klima- og miljøvenlige initiativer. Langeland skal være en grøn ø med en grøn energiprofil.

1. Øens varmekærker skal så vidt muligt producere fjernvarme på vedvarende energikilder – sol, vind og biomasse. Solfangerne ved Tryggelev Varmekærk dækker f.eks. i 2017 20 procent af forbruget.
2. Der skal udarbejdes en grøn byudviklingsplan for Rudkøbing og senere andre byer på Langeland: Torvedannelser med grønne vækster, flere grønne oaser, lommeparker og minihaver. Grønne tage. Vand skal også tænkes ind - f.eks. nye gadekær.
3. Langeland skal være greentech-ø. Langeland skal have den gule førertrøje på, når det gælder grøn energi og teknologi. Vi skal tiltrække grønne iværksættere, der kan skabe arbejdspladser, og som senere kan eksportere viden til resten af Danmark/verden.
4. Langeland skal være testområde for selvkørende transport baseret på el.
5. Langeland skal have fokus på elbiler, elcykler, elfærger, solfanger og solceller, lavenergiforbrug i husholdninger og skrotpræmier for strømslugere.

C.Friager-17

Fiskehejre. FOTO: CARSTEN FRIAGER

Lille kobbersneppe. FOTO: CARSTEN FRIAGER

6 | GRØN Ø - natur og miljø

VISION: En rigere, renere og mere mangfoldig natur

Alternativet ønsker en seriøs miljømæssig omstilling, hvor bæredygtighed er altafgørende.

MÆRKESAG: En mere vild og mangfoldig natur på Langeland

Langelands store udfordring er, at 70 procent er konventionelt opdyrket land. Den vilde natur har for lidt plads og naturområderne ligger for spredt. Mange dyr og planter livsbetingelser forringes af intensivt landbrug. Insekter, fugle og små lyskrævende blomster har trange kår. Hegn og diger sløjfes eller beskæres for voldsomt, hvilket medfører mangel på føde, skjul og spredningskorridorer.

Alternativets ambition er ikke blot at bevare eksisterende naturområder, men at arbejde for at skabe nye. Vi vil værne om de nuværende naturarealer og genoprette økosystemerne der, hvor de er brudt sammen. På den måde sikrer vi, at de truede arter kan sprede sig fra eksisterende naturområder til nye. Spredningskorridorerne kan f.eks. bestå af levende hegn, udyrkede bræmmer, vandløb, vildtremiser, vandhuller o.l., som dyr og planter kan vandre langs eller hoppe imellem.

Vi vil have oprettet flere vådområder, hvor der tidligere har være nor og sylter, som er indvundet til dårlig landbrugsjord (fx syd for Lindelse nor). Hegn og vej-rabatter skal plejes skånsomt, gødning og sprøjtning bør undgås, så man kan bevare artsrigdommen.

Der bliver brug for lokalt forvalterskab i naturgenopretningen og naturplejen, derfor er det vigtigt, at kommunen i høj grad samarbejder konstruktivt med lokale landmænd og private lodsejere om små tiltag, der kan give stor fremgang for de truede arter, f.eks. etablering af lærkepletter og randzoner, skånsom hegn- og grøftepleje, braklægning og naturpleje.

MÆRKESAG: Beskyttelse af grundvandet

Gift er skadeligt for vores grundvand, miljø og dyr uanset, hvor det bruges. Alternativet Langeland vil sikre drikkevandskvaliteten ved at benytte forsigtighedsprincippet og undgå gødning og sprøjtning over grundvandsressourcerne. Vi vil arbejde for at skabe større giftfri zoner omkring vandboringerne end de blot 25 meter, der er tilladt i dag. Kommunen bør reducere brug af gift på offentlige arealer, og vi vil støtte haveejere i at droppe giften i deres have.

MÆRKESAG: Beskyttelse af fortidsminder, gadekær mm

Langeland Kommune bør opprioritere naturplejen på de områder, den har ansvar for. Der skal holdes øje med, at strandenge, overdrev og fortidsminder ikke gror til.

MÆRKESAG: Oplysningskampagne om naturens tilstand

Alternativet støtter iværksættelsen af oplysningskampagner om naturens tilstand på Langeland og om, hvad vi alle konkret kan bidrage med for at passe bedre på den. Vi ønsker et mere naturvenligt Langeland til glæde for langelændere, turister og ikke mindst for naturens egen ret til at eksistere.

MÆRKESAG: Affaldssortering

Alternativet støtter, at Langeland kommune går forrest i et differentieret affaldssorteringsprogram ved alle øens husstande, hvor plastik, metal, glas, papir og madaffald sorteres for sig. Vi foreslår, at affaldssorteringen starter ved kommunale ejendomme og affaldspladser. Vi skal have reduceret affaldsforbrændingen markant. I stedet skal vi fokusere på at genanvende og genbruge materialer og produkter. Vi kan lære meget af de kommuner, som allerede har omlagt deres affaldshåndtering og valgt at satse på bioforgasning. Ambitionen er, at alt vores affald på sigt skal betragtes som uudnyttede ressourcer, og at Danmark skal blive førende på området og fokusere på at danne grobund for opblomstringen af en cirkulær økonomi og et grønt erhverv i affaldssektoren.

MÆRKESAG: Mindre kød og mere økologi i kommunens køkkener Vi støtter indførelsen af en ugentlig "spis grønt-dag" i alle kommunens institutioner, ligesom vi vil prioritere økologi og lokale råvarer i kommunens køkkener. Desuden vil vi arbejde for at undgå madspild.

I dag anvendes 80 procent af landbrugsarealet til dyrefoder. Hvis vi reducerer brugen af kød, kan vi frisætte store arealer i det danske landskab til planteavl, som er langt mindre energikrævende og forurenende end kødproduktion. Et reduceret kødforbrug vil bidrage til en mere mangfoldig natur, et mere bæredygtigt landbrug og en øget folkesundhed

Busholdeplads ved Ørstedskolen.

---

7 | TRANSPORT

VISION: Bæredygtig og gratis kollektiv transport

Vi vil skabe et aktivt og bæredygtigt samfund, hvor man kan bo og komme rundt på hele øen. Vi vil udvikle økonomisk bæredygtige løsninger, hvor vi udnytter vores ressourcer bedst muligt ved at bruge nye teknologiske løsninger og ved tænke nyt og fleksibelt.

MÆRKESAGER

Vi vil udvikle en mere fleksibel og individuelt tilpasset offentlig trafik, der giver mulighed for flere afgang og ruter. Vi vil undersøge de økonomiske muligheder for at få gratis offentlig trafik i Langeland Kommune, som Langeland selv står for driften af - ligesom på Ærø.

Vi vil se på muligheder for bedre (og billigere) forbindelser med bus til Svendborg og Odense, så unge kan nå frem til uddannelsessted eller arbejdsplads til tiden. Natbus genindføres fredag og lørdag!

Vi vil tage den nyeste teknologi i anvendelse og indføre (forsøg med) selvkørende busser og biler og dele-elbiler og elfærger, når det bliver muligt.

Vi vil anvende de midler, som allerede bruges på offentlig transport, på nye måder. Vi vil opfordre Langelands Elforsyning til at finansiere opstarten af dele-elbiler (som med tiden skal være selvfinansierende).

---

8 | SKOLEPOLITIK

VISION: En skole med plads til forskellighed

Vi vil udvikle en skole, hvor der er plads til at lære på forskellige måder og lære noget forskelligt. Børn har forskellige kompetencer og skal træffe forskellige uddannelsesvalg. Vi vil udvikle skolen, så det bliver nemmere for det enkelte barn at finde sine interesser, sine forcer og udvikle sin livsduelighed.

Vi vil udvikle en skole, hvor fagene kommer tættere på den verden, børnene lever i og tættere på noget, eleverne kan bruge til at få øje på sig selv og deres omverden. Vi vil udvikle fagene, så skolen arbejder mere eksperimenterende med dem og så fagene styrker elevernes nysgerrighed og engagement.

Vi vil med H C Ørsted som ramme skabe en eksperimenterende skole, hvor "ånden i naturen" bliver ledestjernen for en undersøgende, nysgerrig og engageret tilgang til fag og verden.

Alternativet vil bevare de fire folkeskoler - Nordskolen, Østeds skolen, Humble Skole og Strynø Skole)

MÆRKESAG: Langeland som læringsrum

Der oprettes læringsrum på hele øen, der understøtter undervisning i natur og historie, og som kan benyttes af alle skoler og dagtilbud (og til turistfaciliteter i juli måned).

Området omkring Ørstedskolen skal bruges til læringsværksteder, til laboratorier og projekter i bl.a. jordbrug, skolehave, udekøkken, kunst og designprojekter, teknologisk udvikling og byggeri, og der skal udvikles flere praktiske fag og projekter.

MÆRKESAG: Elevinddragelse

Vi vil udvikle en demokratisk skolekultur, hvor eleverne får mere indflydelse, mere medbestemmelse og flere valgmuligheder, og hvor eleverne lærer at samarbejde og sætte pris på hinandens kompetencer.

Eleverne skal høres i alle beslutninger vedrørende deres skoledage, og de skal inddrages aktivt i udviklingen af nye tiltag på skolen.

MÆRKESAG: Karakterfrihed (Langeland som frikommune)

Vi ønsker at eksperimentere med en karakterfri skole i udvalgte klasser på Ørstedskolen. Af hensyn til kravene fra videregående uddannelser kan vi ikke gøre skolen hundrede procent karakterfri, derfor bør alle afsluttende årgange modtage en årskarakter i de adgangsgivende fag, men standpunktskarakterer afskaffes og i stedet skal eleverne modtage konstruktiv feedback, så de ved, hvad de skal fokusere på i forhold til det faglige, i stedet for, at de bare får et tal på et stykke papir. Forskning viser, at fokus på karakterer kan føre til dårligere trivsel og stress hos eleverne.

Det Maritime Pakhus i Rudkøbing.

---

9 | UNGDOMSPOLITIK

VISION: Fremme demokrati blandt unge

At fremme demokrati og kultur blandt unge

At skabe en ny ungdomskultur og fremme ungdomsmiljø

At danne et kulturelt ungdomsfællesskab på tværs af Langeland og dens uddannelser

At skabe et samlingspunkt, hvor man kan udfolde sig kunstnerisk

MÆRKESAG: Ungdomsråd

I Alternativet Langeland ønsker vi at skabe et Ungdomsråd med mandat i kommunalbestyrelsen - ikke kun for at give de unge medbestemmelse i lokalområdet, men også for at fremme demokrati blandt de unge.

Et ungdomsråd vil også fremme dialog mellem borger og kommunalbestyrelse. Ungdomsrådets vigtigste opgave er at fremme demokrati mellem de unge på kryds og tværs.

MÆRKESAG: Ungdomscafé

I Alternativet Langeland ønsker vi skabe et ungdomsfællesskab på tværs af uddannelser. Lige nu er der ikke det største ungdomsmiljø på Langeland og vi bruger slet ikke de unges kompetencer. Vi ser mere og mere, at de unge flygter fra Langeland så snart, de er færdige med skolen.

Derfor ønsker vi, at kommunen opstarter en ungdomscafé, som i fremtiden vil blive drevet af frivillige unge. Vi ønsker, der skal være plads til, at efterskolerne også bliver en del af lokalmiljøet. Cafeen skal ikke fungere som en virksomhed, men overskud skal gå til kulturelle arrangementer for unge.

10 | BOSÆTNING

VISION: Langeland er ligeså attraktiv som København

Det er ligeså attraktivt at bosætte sig på Langeland som i København eller Svendborg – især for dem, der har stiftet familie. Langeland tiltrækker nye beboere på grund af unik natur, gode fællesskaber, effektiv infrastruktur og et godt iværksættermiljø.

MÆRKESAGER:

Vi vil fremme bosætning på Langeland ved **at støtte**

- projekt Landsbyklyngen Langeland (start august 2017). Målet er, at frivillige, erhvervsliv, institutioner og borgere arbejder sammen på kryds og tværs af gamle grænser om udvikling, fællesskab og forandring. Det kan give en ny start og afdække nye muligheder for fjerdesektorudvikling i alle lokalsamfundene – altså samskabelse mellem det offentlige, det private og frivillige. F. eks. om at drive/etablere kulturhuse, idrætshaller og multifunktionelle centre i lokalsamfundene.
- udvikling af en effektiv infrastruktur – gratis kollektiv transport og optimale opkoblingsmuligheder til mobiltelefon/internet. Den digitale struktur og god adgang til nettet er afgørende for bosætning. Bredbåndsnettet skal udbygges i landdistrikterne.
- etablering af bæredygtige bofællesskaber i nord, midt og syd for familier, par og enlige – f.eks. med aldersintegration, fællesspisning, træningsfaciliteter, dyrehold, have- og mindre økologisk jordbrug etc. Gerne med inddragelse af tomme (billige) ejendomme.
- oprettelse af iværksættermiljøer, som både fungerer som udviklingsværksteder, arbejdsfællesskaber og supportcentre, og hvor der er adgang til kommunal eksperthjælp, ideudvikling og markedsføring. Målet er bl.a., at man kan søge et job i København, men varetage det fra Langeland
- mulighed for skolegang, børnepasning og adgang til lægehjælp på hele øen - i nord, midt og syd.
- gode friluftsfaciliteter til vands og til lands, baseret på øens rige natur

Rasmus Klump-skib i Bagenkop.

---

11 | SUNDHED

VISION: Sundhed for alle borgere

I Alternativet ønsker vi de bedst mulige forebyggende og behandlende tilbud og services til alle borgere i Langeland kommune med fokus på især social og økonomisk bæredygtighed.

MÆRKESAG: Sund mad på skoler og institutioner

I Danmark ses en stigning af overvægt blandt både børn og voksne. Overvægt er medvirkende til bl.a. hjerte-kar sygdomme, kræft, diabetes 2, ledsmerter, mindre social aktivitet (hvilket forringer livskvaliteten hos den enkelte)

Alternativet Langeland ønsker at forebygge overvægt blandt børn ved at starte med at hjælpe børnene allerede, mens de går i børnehave og skole. Simmerbølle Børnehave (med økologisk og sundt køkken) og Humble Skole (nøglehulscertificeret kantine) er gode forbilleder, og Alternativet vil støtte sådanne initiativer på samtlige skoler og institutioner.

MÆRKESAG: Undervisning i maddannelse

Grundet stigningen i overvægt blandt børn mærkes også en stigning i mobning af de overvægtige børn. I Alternativet ønsker vi, at der kommer mere fokus på undervisning i maddannelse (gode spisevaner) på skolerne.

MÆRKESAG: Røgfri fremtid

Røg skaber lungekræft og KOL, alvorlige sygdomme, som forringer livskvaliteten hos den enkelte patient. Alternativet støtter alle tiltag til en røgfri fremtid.

MÆRKESAG: Bofællesskaber for ældre og unge

Flere yngre får stress, og flere ældre oplever ensomhed. Alternativet støtter etablering af bofællesskaber for ældre og yngre, der kan være til gavn for og lære af hinanden.

MÆRKESAG: Mindre kød og mere økologi i kommunens køkkener

Vi støtter indførelsen af en ugentlig "spis grønt-dag" i alle kommunens institutioner, ligesom vi vil prioritere økologi og lokale råvarer i kommunens køkkener. Desuden vil vi arbejde for at undgå madspild.

I dag anvendes 80 procent af landbrugsarealet til dyrefoder. Hvis vi reducerer brugen af kød, kan vi frisætte store arealer i det danske landskab til planteavl, som er langt mindre energikrævende og forurenende end kødproduktion. Et reduceret kødforbrug vil bidrage til en mere mangfoldig natur, et mere bæredygtigt landbrug og en øget folkesundhed.

2 | Beskæftigelses- og socialpolitik - BILAG

Indhold

1. Overordnet beskæftigelsespolitik
2. Aktuell ledighed på Langeland (marts 2017)
3. Nye forskningsresultater
4. Alternativets vision for Langeland (se side 4)
5. Ideer i praksis
6. Finansiering

1 OVERORDNET BESKÆFTIGELSESPOLITIK

Investering i mennesker: Alternativet ønsker et samfund, hvor alle kan bidrage til fællesskabet. Vi skal have fokus tilbage på trivsel, og vi skal i Danmark se udgifter på socialområdet som investering i mennesker, som kommer os alle til gode. Alle har ikke de samme grundvilkår, og det er vigtigt, at samfundet investerer i at give alle mennesker forudsætningerne for at skabe et godt liv. Vi skal på socialområdet skabe de bedste forudsætninger for nye helhedsorienterede løsninger, som kan forebygge, at mennesker af forskellige grunde ender på samfundets sidelinje.

Løsninger skal være socialt, økonomisk og miljømæssigt bæredygtige.

Alle skal kunne bidrage til samfundet: Alt for mange mennesker har i dag ikke mulighed for at bidrage til samfundet med de ressourcer, de har, og regningen for den økonomiske krise er i alt for høj grad havnet hos samfundets svageste.

Det vil vi gøre op med! Alternativet vil skabe et samfund, hvor alle mennesker er værdifulde, og hvor der er tillid til, at alle ønsker at bidrage til fællesskabet. Alle skal have mulighed for at deltage i arbejdsfællesskaber, uanset om det er som fuldtids- eller deltidsansat, i praktik eller som frivillig.

Vores beskæftigelsessystem skal reformeres, så systemet skaber de bedst mulige rammer for, at alle kan indfri deres potentialer. Der skal ses på det enkelte menneskes ressourcer. Vi vil fra kassetænkning til "mennesketænkning". Beskæftigelsessystemet skal være en ressource, som borgeren kan drage nytte af i form af rådgivning, vejledning og anden støtte. Der skal ydes løbende vejledning til og sparring med den enkelte, så vi ikke overlader folk uden for arbejdsmarkedet til sig selv.

Der er behov for massiv nytænkning og modige og visionære eksperimenter er nødvendige. På længere sigt ønsker Alternativet en markant forenkling af det nuværende system, så sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, kontanthjælp og pension erstattes af en basisydelse med mulighed for nogle tillæg afhængig af borgerens aktuelle situation.

I tillæg hertil kan arbejdstagere så tegne arbejdsløshedsforsikringer, så man kan opretholde sin indtægt ved kortere perioder af ledighed. En overgang til et nyt system vil naturligvis kræve grundig forberedelse og tid til tilpasning.

2 AKTUEL LEDIGHED PÅ LANGELAND (maj 2017)

På Langeland er der knap 750 ledige. 338 er såkaldt jobparate, heraf 239 på arbejdsløshedsdagpenge og 99 på kontanthjælp. 240 kontanthjælpsmodtagere er aktivitetsparate (har andre problemer udover ledighed). Desuden er der (januar 17 opgørelse) 67 på ledighedsydelse (ledige fleksjobbere) og 63 i ressourceforløb. Udover ledige er der 186 på sygedagpenge. Langt de fleste har været ledige i mere end 1 år (bortset fra dagpengemodtagerne). Det betyder, at kommunen kun får dækket 20% af udgiften af staten. Kommunens samlede udgift til disse poster er små 130 millioner.

3 NYE FORSKNINGSRISULTATER

Helt nye og afgørende forskningsresultater - 2 forskningsprojekter.

A: "Holder påstandene?"

Forskningsresultaterne viser, at reformerne på beskæftigelsesområdet, senest kontanthjælpsloftet og 225-timers reglen, langt fra har haft den ønskede effekt.

Hovedparten af gruppen på kontanthjælp kan ikke reagere på økonomiske incitamenter grundet sociale og helbreds-mæssige problemer, manglende erhvervskompetencer m.v. Det kan derimod have en negativ beskæftigelseeffekt at sætte kontanthjælpen ned.

Konklusion: Kun hos de allermest ressourcestærke ledige (de, der er tættest på arbejdsmarkedet) ses en mindre effekt, mens den store gruppe af ressourcetsvage ledige betaler en høj pris (2/3 af kontanthjælpsmodtagerne). Sanktioner virker ikke der, hvor evnen ikke er til stede!

Tæt på 2/3 af kontanthjælpsmodtagerne er vurderet aktivitetsparate, dvs. ledige med andre udfordringer end ledighed. Mange i denne gruppe er omfattet af reformen, som i øvrigt forvaltes meget forskelligt i de enkelte kommuner.

For yderligere uddybning henvises til www.udsatte.dk – forskningsrapporten ”Holder påstandene?”

B. ”Beskæftigelsesindikatorprojektet”

Over en 4-årig periode har en gruppe forskere i tæt samarbejde med en række jobcentre fulgt ca. 4000 borgere, som er længst fra arbejdsmarkedet. Den færdige undersøgelse blev præsenteret i slutningen af 2016 med afgørende konklusioner. Baggrunden for at iværksætte denne undersøgelse er, at vi i Danmark bruger mere end 4 milliarder på aktiv beskæftigelsesindsats for ikke-arbejdsmarkedsparede ledige – med en meget beskedent effekt!

Formål med undersøgelsen: At få overblik over udfordringerne og undersøge, hvad der virker med det formål at hjælpe medarbejdere på jobcentre med at udvikle beskæftigelsesindsatsen til brug for udsatte ledige.

Barrierer for at komme i job: Sundhedsproblemer (fysisk/psykisk), sociale forhold, manglende kvalifikationer eller tiltro.

Hvad virker (rapportens konklusion):

- Individuel tilgang og skræddersyede løsninger
- Meningsfuldhed – medinddragelse – samskabelse
- Tro, håb og retning i.f.t. en plads på arbejdsmarkedet (borgerens tiltro påvirkes afgørende af sagsbehandlerens tro på, at borgeren kan nå målet)
- At kunne se målet og delmål på vejen
- Tæt samarbejde med virksomheder
- Tilbyde virksomheder et kompetent partnerskab
- Målrettet uddannelse og opkvalificering
- En rød tråd på tværs af indsats (koordinering på tværs af fag, forvaltninger og sektorer)
- Tilstrækkelig tid!!
- Tillidsbaseret og troværdig relation mellem alle involverede parter.

For yderligere uddybning: Væksthusets forskningscenter - ”Beskæftigelsesindikatorprojektet”.

Interview: Vi ved, at også såkaldte arbejdsmarkedsparede kontanthjælpsmodtagere, som har fået kontanthjælp i længere tid (mere end 1 år), lider under

- at skulle søge stillinger, som de på forhånd ved er umulige at bestride
- jævnlige praktikforløb eller nyttejobs, som åbenlyst ikke fører til ansættelse
- kun at kunne få hjælp til en uddannelse, hvis der foreligger en skriftlig garanti fra en arbejdsgiver om ansættelse efterfølgende
- fokus på kontrol frem for tillid og tilstrækkelig støtte hen mod beskæftigelse med hel eller delvis selvforsørgelse og dermed et værdigt liv

Det er afgørende med tillid til, at alle mennesker gerne vil bidrage og kunne klare sig selv! Og det er nødvendigt at gøre op med den kultur af kontrol og mistillid, der har lammet den offentlige sektor. Det ønsker Alternativet af medvirke til, både nationalt og lokalt.

Kommuner og dermed medarbejderne er underlagt og lider også under en lovmæssig spændetrøje pga. økonomiske sanktioner overfor kommunen, hvis der ikke skabes hurtige resultater, hvilket ofte medfører aktivering for aktiveringens egen skyld, frem for den indsats, der reelt hjælper borgeren videre.

F.eks. har Aabenraa kommune investeret mange millioner i en bedre indsats for ledige, f.eks. ved at ansætte flere socialrådgivere og jobkonsulenter, så der er blevet den fornødne tid til sammen med borgeren til at finde den rigtige vej frem. Målet - at halvere antallet af aktiveringsparate kontanthjælpsmodtagere på tre år - er opnået på bare et enkelt år. Aabenraa viser, at investeringer i sociale indsatser betaler sig både menneskeligt og økonomisk. Det kan vi også gøre på Langeland!

4 VISION: SLIP DE LEDIGE FRI (se side 4)

5 IDEER I PRAKSIS

Alternativet går ind for ægte motivation i forhold til at komme i gang med at arbejde – ikke ”motivation” via straf. For det sidste virker ikke!

Hvis man som arbejdsløs gennem lang tid skal kunne hive sig selv op fra et dybt hul, så skal der være nogle værdier, som er værd at kæmpe for. Værdierne kunne være: Mulighed for fællesskab, løfte i flok, gensidig respekt og ligeværd, ”jeg er en, der bliver regnet med” og ”hvis jeg ikke kommer på arbejde, så mangler lige netop jeg”, at arbejdet er meningsfuldt og vigtigt for samfundet, ”jeg gør en forskel”.

Og ikke mindst, at der er et perspektiv, det vil sige mulighed for, at man indenfor en overskuelig fremtid helt eller delvist kan forsørge sig selv.

Udgangspunktet for al udvikling er at møde hvert enkelt menneske der, hvor det er! Det vil sige, at trusler om tab af indtægt, at komme i arbejdspraktik, der ikke harmonerer med ens værdier, og hvor man ikke har indflydelse på eget liv, og hvor der ikke er udsigt til reelt arbejde, virker lige modsat! (nyt nederlag, længere ned i håbløsheden).

Arbejdspladser: Der skal være et tilstrækkeligt antal venlige arbejdspladser (i første omgang længerevarende praktik), som lever op til at være arbejdspladser med perspektiv i (meningsfuldt og inddragende, evt. mulighed for en vis ansættelse på sigt). I første omgang vil det for mange være et spørgsmål om igen at få tiltro til, at man dur til noget og er værd at blive lyttet til.

Ideer til beskæftigelse:

- Nye samarbejdsmuligheder mellem den private, offentlige og frivillige sektor.
- Kompetencecenter-daghøjskole med vægt på livsduelighed og fællesskab.
- Meningsfuld længerevarende praktik enten i tilknytning til en virksomhed eller institution, med udførelse af væsentligt, nyttigt og nødvendigt arbejde i et godt ligeværdigt fællesskab. Mærke, at man gør nytte og gør et godt stykke arbejde. Det kunne f.eks. være et kommunalt genbrugscenter med ulandsformål.
- Fokus på virksomheder med social- og miljømæssig vækst.
- Støtte til små grønne iværksættere, f.eks. skovlandbrug, ved at tillade længerevarende praktikforløb.
- Der er ikke ordinært arbejde til alle fremover, derfor skal der være ordentlige og respektfulde forhold for ledige med et tilknytningsforhold til en virksomhed eller en privat eller offentlig institution, hvor der udføres arbejde efter ønske og evne - arbejde, som gavner. ”Vi skal leve af at redde verden”.
- Frivilligt arbejde, hvor man byder ind med lige præcis det, man kan og brænder for. Alternativet ønsker at understøtte frivilligt arbejde i alle afskygninger. Det kan være som besøgsven på plejehjemmet, lektiehjælp, træner i sportsklubben og lignende. Der skal altid være mulighed for at lave frivilligt arbejde, også selvom man er arbejdsløs eller på kanten af arbejdsmarkedet
- Der kan opstå helt nye og overraskende småjobs, som tilfører samfundet/fællesskabet ny værdi. Noget, man i dag ikke tænker på som arbejde: f.eks. dukketeater, blomsterbindingskurser osv. Der kan opstå en helt uventet rigdom ved at lade mennesker komme til orde, vise deres unikke værdi og vise, hvad de særligt kan bidrage med.

6. FINANSIERING

- Søge projektmidler, f.eks. i STAR (Styrelsen for Arbejdsmarkedet og Rekruttering), Socialstyrelsen m.v. F.eks. har Kalundborg Kommune fået midler til i en årrække at gå en anden vej (Kontanthjælp uden modkrav/Empowerment-projektet).
- Konvertering af ressourcer, som tidligere har været brugt på kontrol og rutinemæssig opfølgning til individuel tilgang og skræddersyede løsninger.
- Investere i en bedre indsats for ledige i forventning om, at investeringen betaler sig (f.eks. som i Aabenraa).
- Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen har skrevet til landets borgmestre med baggrund i meget forskellige investeringer i beskæftigelse i de forskellige kommuner. Langeland Kommune er netop blevet bevilget midler til projektet ”Flere skal med”, en pulje på 250 millioner fra STAR med fokus på borgere, som har fået kontanthjælp i mere end 5 år. En anden mulighed for kommunen er at søge er puljen ”Bedre ressourceforløb” på 40 mio. kr.

SÆT DIT

X

VED

A

KV 17 21. NOVEMBER

ALTERNATIVET

LANGELAND

KANDIDATER TIL LANGELAND KOMMUNALBESTYRELSE

Ida Friis, Tryggelev,
35 år, virksomhedsejer

mail@idafriis.dk
2325 0980

Ingvard Hansen, Tullebølle
65 år, pensionist

ingvard@mac.com
2293 1446

Lise Munk, Nordenbro, 60 år,
journalist, billedkunstner mm.

munk.lise@gmail.com
2671 1780

Carsten Roed Jensen, Rudkøbing,
48 år, selvstændig muremester

carstenroed@gmail.com
5151 2811

SPIDSKANDIDAT TIL REGIONSRADET, SYDDANMARK

Birgitte Millung, Rudkøbing, 50 år,
overtandlæge i Svendborg
kommunale tandpleje.

birgitte.millung@alternativet.dk
2233 5056

FORMAND FOR ALTERNATIVET LANGELAND

Fabian Munkholm Davidsen,
Rudkøbing

fabdav04@gmail.com
3033 0888

<https://langeland.alternativet.dk>

Alternativet

Lokalforeningen Langeland